

**Bayle, A. L. J.. - An variae organorum
degenerationes ab una et eadem
causa pendent ?**

1826.

[s. l.] : Ex typis Gueffier

Cote : 90975

COMPETITIO AD AGREGATIONEM

JUSSU REGIS OPTIMI ET EX MANDATO SUMMI GALLIE UNIVERSITATIS
MAGISTRI INSTITUTA ANNO 1823.

AN

VARIAE ORGANORUM DEGENERATIONES

AB UNA ET EADEM CAUSA PENDENT?

THESES

*Quas, Deo favente, in saluberrimá Facultate Medicá Parisiensi,
præsentibus competitionis judicibus, publicis competitorum
disputationibus subjiciet et dilucidare conabitur, martis die
26 decembris, anno 1826,*

A. L. J. BAYLE,

CELEBERR. FACULT. PARIS. DOCTOR MEDICUS ET SUB-BIBLIOTHECARIUS,
MEDICUS DISPENSARIORUM SOCIETATIS PHILANTHROPICÆ, ETC.

90975

EX TYPIS GUEFFIER,

VIA DICTA GUÉNÉGAUD, N°. 31.

1826.

JUDICES.

Præses D. ESQUIROL.

Judices DD. { ADELON.
CAYOL.
FIZEAU.
FOQUIER.
JADIOUX.
DE KERGADEDEC.
RECAMIER.

Vices gerentes DD. { CHOMEL.
ROCHOUX.

COMPETITORES.

DD. BAYLE.	DD. GUIBERT.
BENECH.	LEGER.
BOULLAUD.	MARTIN - SOLON.
DALMAS.	PIORRY.
DANSE.	TROUSSEAU.
DRONSART.	VALAT.
GIBERT.	WEST.

EX TYPIS GUEFFIER,
VIA DICTA GUENÉCAUD, N. 31.

1836.

VARIE ORGANORUM DEGENERATIONES

AB UNA ET EADEM CAUSA PENDENT?

I.

Proœmium.

De causâ proximâ, seu naturâ degenerationum organorum dicitur, tentamen nostrum tùm iudicum peritissimorum examini, tùm sagacium competitorum disceptationibus subjecturis, coràm oculis tyronum scientiæ studiosorum locuturis, tandem opus hocce tenuissimum juris publici facturis, multùm sanè nobis pertimescendum : argumentum enim quod sortiti sumus, densissimis latens tenebris, oculatissimorum etiam virorum disquisitiones hucusque decepit ; clarissimi quibus de argumentatione statuendum est medici, summis ergà genus humanum meritis, permagnâ in rebus iatricis doctrinâ, necnon acri ingenii acie præstant et illustrantur ; æmuli doctissimi, naris acuti, in legendis accuratèque scrutandis et perpendendis thesibus nostris toti, acri studio navabunt operam ut si quid est mendosi falsive reperiant et objiciant. Quæ cum ita sint, abstrusissimam maximique momenti materiam titubantes suscipimus.

II.

Argumenti definitio.

Ut omnis vitetur verborum ambiguitas vel confusio, argumentique expositio claritate luciditateque polleat, quæstionis vocabula primùm definiantur.

Verbum *degeneratio*, generatim grammaticèque sumptum, partis cujusdam organismi transitum à statu sano ad pejorem abnormemque indicat. Nonnulli de re anatomicà scriptores ad exprimendam cujuslibet textus accidentalis formationem hâc voce usi sunt.

Hoc autem vocabulo minùs latè accepto, transformationem textus cujuscumque genuini in morbidam substantiam naturali prorsùs absimilem, cum viris in anatome pathologicâ versatissimis, clariss. *Bayle* (1) et *Laennec* (2), degenerationem nuncupabimus (3).

III.

Argumenti divisiones.

Cùm plerique textus sic dicti accidentales nova sistent corpora in interioribus organorum nata et nidulantia, vel ad superficiem efformata absque ullâ substantiæ illorum metamorphosi, veræ organorum morbificæ transformationes ex ill. *Laennec* sententiâ sat rarò observantur. Verumtamen, accidentalis materia quamcumque usurpet formam, ab iisdem pendens causis, quæstionis solutio in utrâque rerum positione nullomodò mutatur.

Septem præcipuæ organorum degenerationes, adiposæ nempè, fibrosæ, cartilagineæ, osseæ, tuberculosæ, scirrhosæ, melanicæque a *Bayle*, *Laennec*, *prof. Cruveilhier*, etc. numerantur.

(1) *Dict. des Sc. méd.*, art. *Anat. patholog.*—*Traité des maladies cancéreuses*, p. 50. mss.

(2) *Dict. des Sc. méd.*, t. 8, p. 202.

(3) Veram non existere organorum metamorphosin, partiumque degenerationes pendere ab infiltrationatione, seu depositione materiæ accidentalis intra ipsarum elementa organica pedetentim pressione seu absorptione destructa contendit potest.

Nonnulli forsân contendunt me vocabulum *degeneratio* in acceptione strictiori accepisse: applicandum esse cuilibet organi mutationi in pejus ruentis; sic v. g. pulmonem hepatizatam degeneratum esse. Huic objectioni respondebo me verbo illo usum esse in sensu ab omnibus medicis in anatome pathologicâ versatissimis adhibito.

IV.

De argumento variae opiniones.

Complurimæ de causis degenerationum organorum opiniones pleræque ad scirrhum tuberculosamque materiam spectantes.

1°. *Opiniones de causâ degenerationum scirrhosarum.* Veteres atrabilem (*Hippocrates*), bilem acidam (*Galenus*), scirrhum anasam præbere arbitrabantur; ipsum *Boerrhaavius* lymphæ coagulatae et acri, nonnulli auctores alcalinæ materiæ cum oleo fetido mixtæ, *Crawfort* gaz hydrogenio sulphurato; tribuendum esse putant.

Alii, degenerationum scirrhosarum causam proximam in hydatidibus carcinomatosis nuncupatis (1), in absorptione cujusdam insectorum speciei germinumve horum animalium (2), in peculiari virium nervosarum aberratione (3), in morbis systematis nervosi (4), in depravatione vitii scrophulosi, herpetici, rheumatici (5), in speciali et hucusque ignotâ organismi dispositione (6), quærendam censent; nonnulli tandem medici inflammatione chronicâ scirrhum pullulare contendunt (7).

2°. *Opiniones de degenerationum tuberculosarum causâ.* Variæ circa intimam tuberculorum naturam opiniones inventæ, imprimis

(1) *Adams*, on cancerous breast. *Vide* Biblioth. méd., t. XXXII, p. 271.

(2) *Justamond*, Treatment of cancerous and squirrhous disorders. London, 1780. — *Sæmmering*, de morbis vasorum absorbentium, p. 109.

(3) *Lecat*, Mémoire sur le cancer. Prix de l'Acad. de Chirurgie, t. 1er. — *Camper*, Demonstrationes anatomico-pathologicae. Lib. I, de nervis cranii, p. 8.

(4) *Sarot*, Thèse sur les affections cancéreuses. — Biblioth. méd., t. XIX, p. 107.

(5) *Amard*, Mém. sur le cancer, p. 6 et 15.

(6) *Bayle et M. Cayol*, Dict. des Sc. méd., art. cancer, p. 559.

(7) *Fearon*, Treatise on cancer, etc., London, 1804. — *Lacombé*, propositions sur l'adéno-méningite, Paris, 1805. — *Broussais*, Examen des doctrines, etc., p. XLVIII.

ad tubercula pulmonalia spectantes ad quatuor præcipuas reduci possunt.

Pro glandulis lymphaticis morborum tubercula pulmonis habent alii inter quos præsertim recensendi nobis *Morton* (1), *Sauvages* (2), *Portal* (3), *Camper* (4), *Raulin* (5), *J. Frank* (6).

Alii ex hydatidibus et vermibus tubercula evolvi contendunt. Huic opinioni asseclæ clariss. *Baron* (7), *E. Jenner*, *J.-P. Frank*, *Wesener* (8), nonnullique veteres (9) numerantur.

Alii in anatomicâ pathologicâ peritissimi viri tubercula ut corpora sui generis, non ab inflammatione pendentia, sed ab ignota quâdam organismi dispositione, considerant (10).

Alii tandem multi, inter quos clar. *Broussais* (11), materiam tuberculosam inflammatione pulmonum chronicâ produci arbitrantur.

Quarum opinionum prima, physico tantum aspectu tuberculorum innixa, aliena ab anatomicâ pathologicâ quæ demonstrat

(1) *Phthisiologia*, seu tractatus de phthisi variis historiis illustrata, cap. 1, lib. III; Geneva, 1757.

(2) *Nosolog. method.*, class. X.

(3) *Mém. de l'Acad. des Sc. de Paris*, 1780, p. 515.

(4) *Dissert. decem quibus ab illustribus Europæ præsertim Galliæ academiis palma adjudicata fuit*. Vol. 1. Lingæ, 1798.

(5) *Traité de la phthisie avec la méthode préservative et curative de cette maladie*, Paris, 1787.

(6) *Præceos medicæ universæ præcepta*. Pars secunda, vol. sept., p. 118.

(7) *Recherches sur le développement des maladies tuberculeuses*, traduit de l'anglais. Paris, 1825.

(8) *Hufeland's Journal* 1821. Aug. p. 87.

(9) *Bartholin*, cent. 1, hist. 96. — *Rhodius* cent. 11, obs. 12. — *Schenkius*, l. II, p. 229. — *Petrus Valescus Castellus*, de morb. pector., tract. 8, c. 4. — *Eyselius*, diss. de phthisi. Erf., 1694, § 13.

(10) *Bayle*, Recherch. sur la phthisie pulm. Paris, 1810. — *Baillie*, Anat. pathol. — *Laennec*, Traité de l'auscult. méd.; 2e édit., t. 1er, p. 578 et 579.

(11) *Examen des doctrines médicales*, p. XLIII.

tubercula nasci in locis qui glandulis lymphaticis carent, naturam tandem tuberculorum non eruens, hinc nobis non perpendenda est; quod etiam de secundâ opinione dicendum, nonnullis rarissimis superstructâ observationibus, præcipuè pathologiâ comparatâ sumptis. Constat enim, in pulmonibus ovium aliorumque animalium, haud rarè vermes nidulari, quod et in ipso pulmone humano aliquandò contingit.

Tertia quoque ad trutinam non revocanda nobis est, quoniam tuberculorum naturam prorsus nos ignorare fatetur.

Quod autem ad quartam sententiam attinet, cum non tubercula solùm, sed et cæteras organorum degeneraciones ab unâ et eâdem causâ, id est, inflammatione pendere contendat, ipsa attentè satque fusè nobis moxmox perpendenda erit.

V.

De argumento propositio generalis.

Cum morborum naturæ, in vitiis opinionum commentis, nos planè generatim lateat, ipsiusque inventio, etiam acutissimos investigantium oculos declinet, degeneracionum organicarum causæ detegendæ et enucleandæ spe falli non possumus. Quod verò ad quæstionis solutionem non necessarium. Rectâ duntaxat observatione argumenta sumenda, ratiociniquæ deducenda esse censemus.

Ut generatim veram sequentem propositionem habemus, *organorum degeneraciones tum in proprietatibus physicis, chemicis et organicis, tum in organismum actione similes ab eâdem et unâ pendere causâ, læsiones contra iisdem qualitatibus et actione discrepantes, variis et absimilibus causis produci.*

Quo principio quæstionis solutio derivanda nobis est; quod modò expositâ degeneracionum organorum contractâ descriptione patebit.

Organorum degenerationum brevis descriptio.

1°. *Degenerationes adiposæ, fibrosæ, cartilagineæ et osseæ.* Illæ partium transformationes, textibus organismi affines maximam sub compositionis structuræque respectu cum adipe, cartilaginibus, ossibus, systemateque fibroso, similitudinem alunt; toto cœlo verùm inter se distant et differunt. Sic v. g. *accidentalis adeps* ut genuina mollis et semi-fluida est, sub-albida, unguinosa, aquæ non miscibilis, in essentialibus oleis solubilis, eleainâ et stearinâ constans, gaz hydrogenio præsertim composita; *fibrosæ degenerationes* structuram cistunt firmam, tenacem, flexibilem, fibris bellè oculo conspicuis, densissimis, strictè inter se junctis conflata; *cartilaginee* solidæ, cinereæ, elasticæ, gelatinâ compositæ; *osseæ transformationes* solidissimæ, duræ, sub-albidæ, fragiles, gelatinâ et phosphate calcis constantes.

2°. *Degenerationes scirrhosæ, melanicæ, tuberculosæ.* Degenerationes *scirrhosæ* nobis substantiam exerunt albidam, lucidam, quæ ejusdem generis, sui que consimilem primo intuitu videtur. Quæ verò materia de proximo vel amplificantis conspicilli ope aspecta, duobus constans partibus, quarum altera opaca, alteraque translucens, vel semi-translucens cernitur (1). Prior organicâ naturâ lamellas habet quæ suis decussationibus cellulas efficiunt; posterior quam cl. Bayle inorganicam censet, modò absque colore, modò subviridis, modò subcærulea, rarissimè sub-albida in areolis aliæ partis continetur. Illæ morbidæ substantiæ, scirrhosum parenchyma constituentes, ita inter se junguntur et miscentur, ut nunc cartilaginis (*scirrhus chondroïdeus*), nunc corporis vitrei oculorum (*scirrhus hyaloïdeus*), nunc lardi (*sc. larinoïdeus*), nunc napi (*sc.*

(1) Bayle, Traité des maladies cancéreuses, p. 27. mss.

bunioideus), nunc cerebri (*sc. encephaloideus*), nunc gelatinæ (*sc. colloideus*), aspectum exerant et mentiantur (1). Quæ substantia per temporis tractum plùs minùsve longum firma solidaque, dein emollitur, tandemque exulceratur. Scirrhus absque dolore in primo morbi stadio; in aliis verò periodis, acerrimis ægros cruciatibus afficit; cùm exteriores partes occupat, sæpè sæpiùs repullulat, si chirurgico scultro tollatur. Ad extremum cùm scirrhus pervenit, pleræque læduntur functiones, emaciatur corpus; peculiarem frequenter colorem cutis induit. Quæ miserrima malorum caterva *cachexia* nuncupatur. Æger tandem ad orcum dimittitur.

Tuberculosa degeneratio substantià opacà, uniformi, homogeneà alborem cinericium, citrinumve haud lucidum referente, quamdam cum caseo vel gypso similitudinem habente insignitur. In primà morbi periodo, organon tuberculis infectum, accidentali tantùm colore sub-albido à statu sano discrepare videtur. In secundo stadio, morbida materia opacior, minùs firma atque ad divisionem aptior evadit; in tertio tandem, è medio ad exteriores partes emollitur, undè in pus mutatur plùs minùsve crassum, atque grumulos flocculosque caseiformes, sub-albidos, cinereosve continens.

Degenerationes *melanicæ*, quas alii pro scirrhi specie (*Laennec*) (2), pro peculiari substantià alii (*Bayle*) (3) habent, glandularum lymphaticarum firmitatem, nigrum colorem, textum homogeneum tantillùm humidum, aspectum glandulis bronchialibus similem præ se ferunt. In primà periodo sat solidæ, dein pedetentim remollescunt, fluidumque rufulum cum grumulis nigris mixtum suppeditant; tandem in ejusdem coloris pulticulam mutantur; indè graduata virium imminutio, nutritionis intima læsio, plùs minùsve ingens corporis macror.

(1) *Bayle*, opus cit., p. 48 et seq.

(2) *Opus cit.*, t. 2, p. 32.

(3) *Opus cit.*, p. 23 et seq.

VII.

Quâ perbrevis expositione multùm inter se variis sub respectibus corpora accidentalia differre patet ; undè suprâ enunciato principio legitimâque deductione innixi, cuilibet hypothese opinionumque commento valedicentes, *varias organorum degenerationes non unâ et eâdem causâ pendere inferre possumus*. Quæ, refutatis opinionibus contrariis, conclusio confirmabitur.

VIII.

Solvuntur objecta.

Nunc si varias ad trutinam revocemus de naturâ degenerationum opiniones, ad duas species reducendas esse compertum habebimus, quarum alia organicas transformationes ut variis productas causis, alia autem ut eâdem et unâ causâ pullulantes considerat. Prior non hîc perpendenda, quoniam conclusioni nostræ consentanea prorsùs nobis favet. Posterior quæ, ut dixi, accidentalia corpora inflammatione ortum ducere arbitratur (nonnullorum veterum et neoteri-
corum, clari præsertim Broussais sententia) tantùm refutanda est.

IX.

Hisce præcipuis innititur argumentis doctrinæ sic dictæ physiologicæ auctor, ut phlegmasiâ vel sub-phlegmasiâ organorum degenerationes tunc adiposas, fibrosas, cartilagineas, osseas, tum scirrhosas, tuberculosas, melanicas, produci censeat :

Tubercula mesenterica, inquit, interitidem excipiunt ; pulmonalia ægris qui jam pneumoniâ, pleuritide chronicâ, seu catarrho affecti fuère, superveniunt. Qui morbi antiphlogisticis mediis præcaveri, imò etiam sanari possunt.

Scirrhus è consuetis inflammationum causis, violentiis scilicet

exterioribus, irritantium corporum actione, auctà extrà modum organi functione, stimulantium pharmacorum abusu oritur. Organon, lymphà in textu ejus ope irritationis attractà, induratur et structurà mutatur. Quæ irritatio varias organismi partes sympathicè lustrans ejusdem generis alterationes passim producere valet. Sanguinis missionibus et dietà huic morbo præpeditur ipseque sanatur (1). Quæ sigillatim summatimque refutanda sunt, quoad valent vires, argumenta.

X.

§ I. Post *pneumoniam* rara *phthisis pulmonalis* (2); per decursum hujusce chronici et perniciosissimi mali haudfrequens pulmonis inflammatio; rarissima in pulmonibus hominum peripneumonià enecatorum materia tuberculosa... Si valeret quam refutamus opinio, transitum ab *hepatizzato* pulmone ad tuberculosum factum, cadaverum exstispicia demonstrarent; tuberculosa materia a purulentà non differret; quod sanè a veritate abhorret. Phlegmasià ergò cùm supervenit evolutionem causæ proximæ phthiseos tantùm accelerari posse cum illustriss. *Bayle* et *Laennec* sententiam profiteamur.

Quod ad *catarrhum* attinet, dicendum est nonnunquam in fetuum vel recens-natorum pulmonibus absque ullà membranæ mucosæ bronchiorum inflammatorià notà tubercula reperiri, multos tabe phthisicà affectos se tussim passos esse non recordari, complurimos quotannis bronchitide corripiti, inter quos paucissimi phthisici fiunt. Observavit cl. *Laennec* orarum maritimarum incolas, qui magis quàm continentis cultores catarrhis obnoxii sunt, rariùs tuberculosà consumptione laborare. Sub anatomico respectu suprà

(1) De cæteris organorum degenerationibus non hic mentionem injiciemus repetitionum vitandarum gratià, quòd Cl. Broussais iisdem argumentis illarum etiologiam tuetur et defendit. Ergò præcipuè de scirrho et tuberculis sermonem faciemus.

(2) Ut vitentur repetitiones, de tuberculosis degenerationibus dicturus, exemplum in phthisi pulmonali, majoris momenti subjecto, tantùm sumpsi.

dictam animadversionem iterabimus, metamorphosin brônchitidis in phthisin sectione pulmonum probandam esse, ut solidâ superstrueretur basi doctoris Broussais opinio; quod observationi haud consonum est.

Ut phthiseos causa, *pleuritis chronica* meliori pacto haud invocanda est, quoniam enim tabis pulmonalis ortum rarè antecedit. Plerùmque in hoc morbo copiosis in sacco pleurarum effusis seri collectionibus pulmones comprimuntur, coarctantur, et ità depravantur et vitiantur, ut ferè planè amissis vi vitali ac functionibus, potiùs tuberculorum evolutioni obstant quàm faveant. Disquisitionibus contrâ illustriss. professoris *Laennec* remotissimæ mandandis memoriæ constat, pleuritidem, vomicis in pleurâ crepatis, è phthisi pulmonali haud rarè pendere.

Antequàm de hisce objectis discendi finem faciamus, nobis non omittenda cl. professoris *Cruveilhier* recentiora et maximi momenti experimenta, quæ doctrinæ sit dictæ physiologicæ paululum favere videntur (1). Qui auctor in anatome pathologicâ peritissimus, injecto in canum tracheam hydrargiro, pulmones post mortem quæ mox mox experimentis succedebat exploratos, tuberculis miliaribus, casei formam referentibus, moleculamque metallicam in centro habentibus refertos invenit; injectis autem aliis materiis, organa respiratoria duntaxat inflammata absque tuberculoso inquinamento observavit. His experimentis cum sæpiùs iterabuntur, hydrargirum specificâ dote ad tubercula producenda potiri nobis constare videbitur.

Quod ad argumenta attinet, ex therapia antiphlogistica deducta solum hominem phthisi pulmonali laborantem, sanguinis missione faucibus orci ereptum esse, invitis quorundam medicorum jactationibus, haud compertum est.

Nonnunquam in variis organis tubercula complurima, nullo

(1) *Nouvelle Bibliothèque Médicale*, septembre, 1826.

ne minimo quidem inflammationis signo prævio nascuntur, evolvuntur, et cadavera secundo reperiuntur. Sic *e. c.* in regio insanorum gyrgato *Charenton* gallicè nuncupato, virum observavi pulmonum consumptione enecatam, cujus corpus anatomicè investigatum tuberculosas massulas, quarum nonnullæ tam amplæ quàm pugnus, in mediastino, ad columnæ vertebralis latera, in abdomine, pelvi, ad axillas et inguina nobis exeruit.

XI.

§ 2. Sæpè *scirrhosos* exteriores morbos violentiis physicis succedere, ventriculique scirrho homines mimum potui stimulantii indulgentes affici haud negandum est. Sed illæ causæ duntaxat ut occasionales considerandæ sunt, quoniam experientiâ constat plerasque organorum interiorum, cerebri nempe, hepatis, cordis degeneraciones absque ullâ phlegmasiâ præviâ supervenire. Triginta et amplius hujus generis observationes in opere clariss. *Bayle* manuscripto leguntur. Tria exempla idem probantia de cordis scirrho hactenùs parùm observato cum D. *Andral* publici juris fecimus (1). Complures quoque de variis carcinomatosis affectionibus observationes sine ullâ inflammationis præeunte notâ in nonnullis tractatibus, atque commentationibus à societatibus editis reperiuntur (2). Mirum hujus speciei exemplum à doctore *Velpeau* observatum summatim referemus (3).

(1) *Revue méd. et Journal de Clinique*, t. 1er, 1824.

(2) *Bayle*, *Recherch. sur la phthisie pulmonaire*, p. 295. — *R. Russel*, *philosoph. transact.* y. 1715, p. 276. — *Rost*, *acta acad. naturæ curios.* vol. 2, p. 411. — *Fournier*, *Recueil périodique de la Soc. de Méd. de Paris*, t. 44, p. 53. — *Segér*, *Miscell. curios.* dec. 1, ann. 4 et 6, 1675 et 1674. — *Hélmershhausen*, *ingens et miranda gravissimorum symptomatum congeries per 32 annos se invicem excipientium a concremento polyposo scirrhoso in et extrâ venam portam coalito, obortorum.* *Nova acta acad. natur. curiosorum*; t. 4, p. 52. — *Scholtz*, *infimus venter totus scirrhosus.* *Miscell. curios.*, dec. 1, ann. 2, 1671, p. 118. Dec. 3, ann. 7 et 8, 1699 et 1700. *Appendix*, p. 69.

(3) *Exposition d'un cas remarquable de maladie cancéreuse.* Paris, 1825.

Femina quædam, 36 annos nata, eximiâ sanitate semper fructa erat. Sex abhinc annis, absque ullis ictu vulnereque præviis, tumor mobilis, primùm indolens, dein lancinans, ad antibrachium illi supervenit. Scultro chirurgico ablatum, repullulavit, denuòque resectus fuit. Scirrhus encephaloïdeo constabat. Paulò post, sanato vulnere, convaluit ægra, florentique valetudine ad usque mensem julium anno 1824 potita est. Tunc temporis, novi in antibrachio doloris morsus, breves tussis accessus; dein, suffocationis insultus, anorexia, insomnia, novus ad antibrachium tumor, continua anxietas, nullus in abdomine dolor. Primo januarii die anno 1825, maximè augentur cruciatus, acerrimique sentiuntur dolores in membro inferiori sinistro, qui, paucis post diebus, a pede ad genu tumet, sensumque ac motum amittit. Undecimâ die, vitam exhalavit femina.

Secto cadavere, innumerandæ inveniuntur scirrhusæ degenerationes: multæ et vario volumine in pulmonibus et inter pleuram ac costas latitabant; materiâ scirrhusâ cor admodum inquinabatur; in abdominis cavo novem ejusdem generis tumores sub membranâ ventriculi mucosâ albidâ nullomodoque læsâ, necnon duo in duodeno visi sunt. Multa istius generis centena corpora (mirum) in hepate, à magnitudine ovi gallinacei ad volumen seminis cannabis variantia, observata fuere. Haud pauca etiam in pancreate, in vesiculæ felleæ parietibus, in variis peritonæi partibus, in rene dextro, inter duram matrem et cerebri substantiam, in glandulâ thyroïdeâ, in musculis cruris dextræ nidulabantur.

Doctor *Velpéau*, hæc observatione innixus, tumorum scirrhusorum supra descriptorum evolutionem nullâ phlegmasiâ stipatam fuisse considerans, collatis symptomatibus morbi cum hisce corporibus accidentalibus, inflammationem illis degenerationibus non ansam præbuisse ad concludendum adducitur: quam quoque sententiam profiteamur.

Aliud in theoriam sic dictam physiologicam argumentum è

scirrhi *repullulatione* et *cachexia* sumendum putamus. Scirrhi enim renovatio post ablationem à quolibet inflammationis phœnomeno prorsus distat atque differt; idcirco, physiologici medici, irritis hypothesibus quibus nimium uti solent, repullulationis phœnomenon nullomodo principiis suis explicare et explanare valent. Quod sanè et de cachexia sympathiis interpretata dicendum est, in qua plerumque plus minusve numerosa organa, inter se parum vel nequaquam consensum alentia, in scirrhosum textum degenerant. Verè inflammatoriæ sympathiæ nihil nobis hujus generis exerunt; si tamen explanationem medicorum physiologicorum bellè valere contendas, explanationem sympathiæ, phœnomeni hucusque ignoti, à te postulem.

Non melius, nostro quidem sensu, natura scirrhi inflammatoria *fausto antiphlogisticorum usu* deducitur. Quæ enim ratio ratiociniis præsertim paucissimisque observationibus (1) fundamentum habet fiduciamque, ad maximam generis humani calamitatem, conciliare non potest. Multa quippè tentamina tum in nosocomiis, tum in privatâ praxi gesta, spem fugavère nobis jam ob grandia doctrinæ physiologicæ promissa illucentem, atque demonstravère sanguinis missione sub quibusdam rerum positionibus evolutionem ac decursum degenerationum scirrhosarum retardari, imò etiam sisti posse, plerumque verum hoc crudele malum, invitâ quâlibet emollienti vel antiphlogistica medelâ, secum perniciem trahere, ac ineluctabilia funera movere.

XII.

Quòd si unam duasve degenerationes organicas ab inflammatione pendere nobis constaret, haud minus valida quam defendimus

(1) *Broussais*, Examen des doct., etc. — *Goupil*, Exposition de la nouvelle doctrine médicale, p. 51. — Thèses de MM. Lemercier, Chanrion et Maréchal.

evaderet propositio , cùm cæteras aliis causis produci fateri necesse esset.

XIII.

Nunc si inflammationem pro causâ degenerationum organorum proximâ cum doct. *Broussais* habere libeat, argumentum haud sanè explanatum enodatumque videbitur. Qui enim auctor accidentalium corporum differentias per varias phlegmasiæ modificationes variosque gradus explicat. Sic, v. g. (ejus sensu), textum quoddam hoc gradu inflammatum in adipem degenerare, illo gradu in cartilaginem, alio in fibrosum textum, alio in osseam substantiam, alio in scirrhum, alio in tubercula, alio tandem in materiam melanicam transformari potest. Cùm autem maximi momenti sint differentiæ degenerationum, ut illarum brevissimâ descriptione jam constat, ad desideratam explicationem, inflammationis modificationes è quibus pendent varia accidentalia corpora, non secus ac illæ degenerationes, inter se discrepent necesse est. Tanta discrimina, nostro quidam sensu, varios potiùs affectus quàm ejusdem morbi varios gradus constituunt; quod à simplicissimis doctrinæ quam insectamur principiis omninò abhorret.

XIV.

De degenerationum organorum causâ conjectationes.

Quid ergò de naturâ degenerationum organorum dicendum?

Si opinionum commentis et quibuscumque hypothesibus valedicentes, observatione tantùm et experienciâ ducimur magistris, causam degenerationum proximam nos prorsùs latere cum cl. *Bayle* et *Laennec* aliisque multis fatendum erit.

Idcirco extrâ dubitationis aleam non egredientes, ut probabiliore de degenerationum causâ sequentes propositiones admittimus :

1°. Corpora accidentalia genuinis organismi textis similia, adiposa scilicet, fibrosa, cartilaginea et ossea, eas causas habent proximas, quibus, in statu naturali adipis, texti fibrosi, cartilaginis ossisque formatio et compositio derivant. Horum ergò degeneratorum natura in nutritionis legibus quærenda est.

2°. Degenerationes tuberculosæ, scirrhosæ et melanicæ à peculiari secretionis morbidae specie hactenùs prorsùs ignotà pendere videntur.

3°. Harum substantiarum semen in sanguine primùm vel formari vel in ipsum tantùm vehi, dein in cujuscumque organi huic morbo prædispositi texturâ deponi à probabilitate haud alienum est. Contendi tamen potest argumentis haud multùm minoribus illa corpora primam in organorum fabricâ originem ac sedem habere.

4°. Cùm multæ corporis partes jam simul scirrho tuberculisve afficiuntur et inquinantur, nonnullis maximi momenti observationibus constare videtur materiam accidentalem cum sanguine misceri, hujus fluidi naturam depravari, substantiam scirrhosam vel tuberculosam ad varia organa mox mox vitianda inferri, indèque profundam et generalem functionum læsionem, *cachexiam* nuncupatam oriri.

Materia tuberculosa in ductu thoracico, necnon in venis, ab aliquibus medicis reperta fuit. Quod idem de scirrhosâ dicendum. Solam tantùm et maximi momenti sub hoc ultimo respectu observationem à D. *Velpeau* collectam memorabo (1).

Vir quidam, 62 annos natus, secundâ semper valetudine usus, duobus abhinc annis, dolores sat acres in abdomine, uriginesque mingendo percepit. Digestivæ functiones depravatæ fuere; crura pedetentim tumuere, exploratusque venter tumorem qui ipsius cavum

(1) *Vide* Revue méd. et Journal de Clinique, juillet 1826.

partim implebat, exeruit. Cutis pallida ac sub-albida; pulsus naturalis. Tandem summoperè auctis corporis infiltrationem et macrorè, vivendi finem fecit æger.

Secto cadavere, massulæ aliæ solidæ, aliæ jam emollitæ, in pulmonali textu latitantes, materiâ encephaloïdeâ constantes occurrere. Tumorem abdomen continebat pueruli capitis volumine, reno dextro formatum, scirrho cerebriformi compositum. Ejusdem generis substantiâ hepar infarsus erat. Membrorum venæ sanguinem vitiatum cum concretionibus sub-albidis habebant. Vena cava, dilatatis extrâ modum parietibus, ad usque auriculam dextram implebatur concretionem quæ digitis trita cerebro foëtus à nonnullis diebus mortui, necnon scirrho encephaloïdeo hepatis, renisque admodum similis erat.

Nonne cachexiam quâ ille laborabat æger a generali sanguinis scirrroso inquinamento pendere, jure ac merito contenditur?

XV.

De argumento conclusio.

Si generatim admittendum sit organorum degeneraciones quæ proprietatibus et actione in organismum differunt, earum causis etiam proximis discrepare; si tùm plerisque physicis, chemicis et organicis proprietatibus, tùm in organismum actione organorum degeneraciones discrepent; si inflammatione non oriuntur, propositionem hanc nostram, *varias organorum degeneraciones non ab unâ et eâdem causâ pendere*, confirmavimus.

Ergò variæ organorum degeneraciones non ab unâ et eâdem causâ pendent.

FIN.